

SvD

TEATER

Rubys minnen

Teater Magnolia på Scenen Pipersgatan 4

Text: Ruby Walker/Chris Albertson Manus, medv: Marga Pettersson

Rättfram monolog fångar turnélivets slit

Publicerad: 4 november 2010, 16.52

Bessie Smith, 1894–1937, var möjligen den första riktigt stora blues- och jazzsångerskan, förebild för, exempelvis, Billie Holiday. Hon var också en fantastisk entreprenör som for omkring på den amerikanska landsbygden med ett enormt tält, balettflickor, ett stort band och så småningom egna tågagnar – vanliga teaterscener var ju ofta förbjudna för svarta artister.

The Empress of the blues var hennes smeknamn som blev synonymt med hennes dramatiska, djupt melankoliska form av blues som ofta kom att handla om fattiga svartas misär och den starka, rasistiska hetsen från Ku Klux Klan.

Marga Pettersson skrev för några år sedan en utmärkt, känsloladdad monolog om Annika Östberg. Också den 90 minuter långa iscensättningen om Smith är en monolog, blandad med en mängd sånger. Materialet kommer från intervjuer med Bessies systerdotter Ruby Walker som redan som 13-åring fick följa med på turnéerna som balettflicka.

Stycket börjar med att Marga Pettersson sminkar sig antytt svart som just för att poängtera att hudfärg är sekundärt, en tillfällighet. Marga Pettersson gör sig snabbt till den gamla Ruby som med stor förtjusning berättar om alla bisarra raslagar och dess följder. Hon talar om hur ett strukturellt våld silar ner till vanliga människor och den alkoholism, det vardagsvåld, alla misshandelsfall som följer samt en sexualitet som liknar Berlin på 1920-talet, ett dionysiskt queerliv.

Ruby skröder inte orden och en del av hennes skildringar av gruppsex, prostitution och andra underlivsövningar nämner saker vid dess rätta namn och tar inga omvägar över onödig sedlighet. Främst står våldet, fängelsevistelser och korrumperade polischefer, och sedan förbudstiden med dess alkohollagar.

Marga Pettersson fångar mycket väl Rubys kraft och energi med sin djupa, mycket speciella och njutbara röst. Det jag saknar ibland är en introduktion eller ram. Marga Pettersson berättar dock om hur alla dessa svarta artister aldrig fick några rättigheter över sitt material och om den amerikanska organisation som idag samlar in pengar för att något mildra dessa orättvisor när skivbolag ännu skor sig på Bessie Smith.

Rubys minnen består just av Rubys minnen och den som väntar sig analyser av bluesen eller dess uppkomst blir möjligen besviken. Hon berättar om vardagen bakom scenen, fyllorna och orgierna, svartsjukan och slitet. Rasismen, fattigdomen och brutaliteten anas genom bisatser, korthändigt nämnd vardag genom sångerna och Bessies hessa röst.

LARS RING

08-13 56 09

lars.ring@svd.se[Fler artiklar](#)